

**Muriel
Sparková**

**Dívky bez
prostředků**

maraton

m

**Dívky bez
prostředků**

Muriel Sparková

**Dívky bez
prostředků**

přeložil Martin Pokorný

Praha 2021

maraton

Vychází s finanční podporou Nadace Český literární fond

N A D A C E

Knihu finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky

**MINISTERSTVO
KULTURY**

The Girls of Slender Means © Copyright Administration Ltd, 1963

Czech edition © Maraton, 2021

Translation © Martin Pokorný, 2021

ISBN 978-80-907771-5-6

1

Dávno pradávno v roce 1945 byli v Anglii všichni slušní lidé až na výjimky chudí. Ulice měst byly lemovány nevyspravenými nebo zdevastovanými budovami, vybombardovanými pozemky zavalenými sutí a domy připomínajícími ohromné zuby, ze kterých někdo vyvrtal kaz a zůstala jen dutina. Některé zasažené budovy navenek připomínaly trosky starých hradů, dokud se zblízka nezjevily tapety různých zcela obyčejných místností a sloupce pokojů odhalených jako na jevišti, bez jedné stěny; ze čtvrtého či pátého patra někdy nad nicotou visel splachovací řetízek, uchovala se též většina schodišť a jako nějaký nový umělecký objekt vedla do výšin k neurčitému cíli, jenž kladl mimořádné nároky na vnitřní zrak. Všichni slušní lidé byli chudí, alespoň se to obecně předpokládalo, a ti nejlepší bohatí byli chudí duchem.

Nechat se těmito výjevy deprimovat bylo stejně dokonale nesmyslné jako být sklíčen kvůli Velkému kaňonu nebo nějaké geologické události mimo dosah lidstva. Všichni se dál navzájem ujišťovali o tom, jak moc je trápí počasí, zprávy z novin nebo

Albertův památník, který nedokázala zasáhnout nebo jím otrást jediná bomba od první do poslední.

Klub May of Teck stál šikmo proti památníku v řadě vysokých domů, které sice válku přečkaly, ale jen taktak; několik bomb dopadlo v těsném okolí a do zahrádek, takže budovy byly zvenčí popraskané a zevnitř vratce pospojované, leč prozatím obyvatelné. Rozbitá okna nahradily nové skleněné tabulky, rachtající v netěsných rámech. Následně byl též z oken na podestách a toaletách odstraněn živičný zatemňovací nátěr. Okna byla v onom roce konečného zúčtování důležitá: okamžitě sdělovala, zda dům je, či není obydlený, a za poslední roky nabyla značného významu jakožto hlavní riziková zóna mezi domácím životem a venku probíhající válkou. Když se rozezněly sirény, každý říkal: „Pozor na okna. Nestůj u okna. Pozor na sklo.“

V klubu May of Teck se od roku 1940 okna vysypala třikrát, ale přímý zásah dům neutrpěl. Z oken pokojů ve vyšších patrech byla vyhlídka na vlnovku korun stromů protějších Kensingtonských zahrad a Albertův památník se dal spatřit při mírném vyklonění a pootočení šíje. Tyto horní pokoje shlížely na protější chodník na straně u parku a na lidičky míjející v úhledně vyhlížejících jednotlivcích a dvojicích, postrkujících kočárky naložené jídlem a dívky se špendlíkovými hlavičkami nebo nesoucích tečičky

nákupních tašek. Každý si s sebou nesl tašku pro případ, že by šťastnou náhodou šel kolem obchodu, v němž je něco k mání bez lístků.

Z ložnic v nižších patrech vypadali lidé na ulici větší a byly vidět pěšiny v parku. Všichni slušní lidé byli chudí, a pokud jde o slušnost, byli někteří slušnější než tahle děvčata z Kensingtonu, která brzy ráno vyhlížela z oken, jaký bude den, anebo zírala na zelenavé letní večery, podle všeho zabraná do úvah o následujících měsících, o lásce a milostných vztazích. Z očí jim vyzařoval dychtivě energický svit, takřka připomínající génia, ale bylo to jen mládí. Více či méně se na ně nadále vztahovalo první ustanovení Klubovních pravidel, přijatých jakéhosi vzdáleného a naivního eduardovského roku:

Klub May of Teck má za účel poskytovat peněžní výpomoc a sociální ochranu dámám bez prostředků ve věku ne vyšším třiceti let, jež jsou nuceny odloučiti se od rodičů kvůli pracovnímu uplatnění v Londýně.

Jak si všechny různou měrou uvědomovaly, málokdo byl v té době tak bujarý, důvtipný, jímavě působný a mimochodem taky tak divoký jako dívky bez prostředků.

—

„Musím ti něco říct,“ prohlásila sloupkařka Jane Wrightová.

Na opačném konci drátu pronesl hlas majitelky prosperující módní agentury Dorothy Markhamové: „Drahoušku, kdepak jsi se toulala?“ Od chvíle, kdy byla uvedena do lepší společnosti, měla ve zvyku vyjadřovat se s vypjatým entuziasmem.

„Musím ti něco říct. Vzpomínáš si na Nicholase Farringdona? Vzpomeň si, těsně po válce chodil do May of Teck, tak trochu anarchista a básník. Čahoun s –“

„Ten, jak vylezl na střechu, aby se vyspal se Selinou?“

„Ano, Nicholas Farringdon.“

„No teda. Takže teď se zjevil?“

„Ne, stal se mučedníkem.“

„Čím že se stal?“

„Mučedníkem na Haiti. Zabili ho. Vzpomeň si, vstoupil do bratrstva –“

„Ale já na Tahiti byla, je tam nádherně, všichni tam jsou nádherní. Odkud tohle víš?“

„Z Haiti. Právě nám přišla noticka z Reuters. Určitě je to on, protože píšou Nicholas Farringdon, misionář, dříve básník. Málem jsem se svalila. Já se s ním tehdy dobře znala. Předpokládám, že všechno z těch let ututlají, aby měli příběh mučedníka.“

„A jak k tomu došlo? Nějak krutě?“

„Nemám potuchy, je to jen noticka.“

„Musíš přes ty svoje styky zjistit víc. Jsem zdrčená. Tolik ti toho musím říct.“

Správní výbor tímto vyjadřuje své překvapení nad výhradami členek ohledně tapet vybraných pro salon. Výbor by rád upozornil, že ubytovací poplatky členek nekryjí provozní náklady klubu. Výbor považuje za politováníhodné, pokud duch nadace May of Teck ochabl natolik, že byl protest tohoto druhu vůbec předložen. Výbor členky odkazuje na ustanovení zakládací listiny klubu.

Joanna Childeová byla dcera venkovského faráře. Byla obdařena inteligencí a pronikavě temnými city. Školila se na učitelku krasomluvy, a i když ještě docházela na dramatickou školu, měla už vlastní žáky. Joannu Childeovou k této profesi zlákal hlasové nadání a láska k poezii, přičemž poezii měla ráda asi tak, jako si můžeme představovat, že má kočka ráda ptáky. Poezie – zvláště deklamační – ji vzrušovala a uchvacovala: Joanna se po ní vrhala, s roztřesenou básní si v duchu pohrávala, a když ji uměla nazpaměť, pronášela ji se žravým požitkem. Tomuto svému návyku se poddávala především při udílení krasomluvných lekcí uvnitř klubu, kde si jí

za to ostatní dívky cenily. Mělo se za to, že vibrace Joannina recitujícího hlasu, ozývající se z jejího pokoje nebo ze společenské místnosti, kde často trénovala, dodávají klubu při pánských návštěvách na bontonu a stylu. Její poetický vkus byl přijat za vkus celého klubu. Dokázala hluboce procítit určité pasáže v Bibli krále Jakuba i v Knize společných modliteb, v Shakespearovi a v Gerardu Manleyem Hopkinsovi, a nově objevila Dylana Thomase. Poezie Eliota a Audena ji nedomnívala – s jedinou výjimkou Audenovy básně:

*Spočiň spícím čelem, lásko,
lidsky na mé zrádné paži.*

Joanna Childeová byla mohutného vzrůstu a měla lesklé světlé vlasy, modré oči a sytě růžové tváře. Při pročítání oznámení podepsaného předsedkyní výboru lady Julií Markhamovou stála ve společnosti dalších mladých žen před zelenou vývěskou z kulečnickového sukna a podnítilo ji to zamručet: „Běsní a znovu vztekle běsní, věda, jak krátký mu zbývá čas.“

Většina netušila, že míněn je ďábel, avšak slova vyvolala veselí. O žert Joanně nešlo. Neměla ve zvyku pronášet něco konverzačním tónem jako trefný citát.

Čerstvě plnoletá Joanna v nejbližších volbách odevzdala hlas konzervativcům, což bylo v té době v klubu May of Teck spojováno s žádoucím životním pořádkem, jaký členky při svém mládí nemohly z osobní zkušenosti znát. S tím, co oznámení výboru reprezentovalo, v zásadě všechny souhlasily. Proto Joannu poplašilo, když dívky na její citát zareagovaly pobaveně, upřímným smíchem, který dával najevo, že časy, kdy členstvo naprosto čehokoli nesmělo proti tapetám v salonu pozvednout hlas, jsou pryč. Zásady nezáklady, každý zkrátka věděl, že to oznámení je legrační. Lady Julia si musí připadat pěkně zoufale.

„Běsní a znovu vztekle běsní, věda, jak krátký mu zbývá čas.“

Drobná tmavovlasá stenografka na ministerstvu práce Judy Redwoodová řekla: „Mám dojem, že jakožto členky máme ze zákona právo spolurozhodovat o administraci. Musím se zeptat Geoffreyho.“ Judy byla s Geoffreyem zasnoubená. Byl ještě v armádě, ale už před odvodem složil advokátskou zkoušku. Jeho sestra Anne Babertonová, jež tvořila součást skupinky u vývěsky, řekla: „Geoffrey je ten poslední, s kým bych se o něčem radila.“ Anne Babertonová to pronesla na znamení, že Geoffreyho zná líp, než ho zná Judy, pronesla to na znamení laskavé přezíravosti, pronesla to proto, že přesně to musí slušně

vychovaná sestra říct, jelikož je na bratra pyšná, a navíc k tomu všemu obsahovala její slova „Geoffrey je ten poslední, s kým bych se o něčem radila“ kapku podrážděnosti, protože věděla, že nemá smysl, aby se členky otázkou tapet v saloně zabývaly.

Anne o podlahu prostorné vstupní haly z růžových a šedivých viktoriánských dlaždic pohrdlivě rozšlápla špačka cigarety. Na její počínání upozornila hubená žena ve středním věku, jedna z mála dlouhodobějších členek, byť ne vyloženě nejstarší. „Odhazovat nedopalky na zem se nesmí,“ řekla. Zdálo se, že její slova nepronikla ke sluchu skupinky o nic víc než tikání pendlovek za jejich zády. Anne ale řekla: „To se na zem nesmí ani plivat?“ – „To rozhodně ne,“ řekla ta stará panna. „A já si myslela, že jo,“ řekla Anne.

Klub May of Teck založila královna Marie řečená „May“ před sňatkem s králem Jiřím V., kdy byla princeznou z Tecku. Jednoho odpoledne mezi zasnoubením a svatbou princezna na podnět svých rádců navštívila Londýn a oficiálně zahájila provoz klubu May of Teck, vybudovaného z příspěvků rozmanitých blahovolných ekonomických mocností.

Z původních dam nesetřvala v klubu ani jedna. Třem pozdějším členkám však bylo povoleno setřvat i po stanovené věkové hranici třiceti let, v současnosti měly přes padesát a v klubu May of Teck pobývaly od dob před první světovou válkou, kdy,

jak tvrdily, měly všechny členky povinnost obléct se před večerí do společenských šatů.

Nikdo netušil, proč tyto tři ženy nemusely po dosažení třiceti let z klubu odejít. Důvod jejich setrvání nebyl znám dokonce ani správkyni a správnímu výboru. Na to, aby byly ve slušnosti přinuceny k odchodu, bylo pozdě. Dokonce bylo pozdě i na to, aby se k otázce jejich trvalé přítomnosti dala slušně stočit řeč. Všechny výbory před rokem 1939 postupně usoudily, že trojice starších obyvatelek klubu může mít rozhodně dobrý vliv na členky mladší.

Během války se o věci nejednalo, jelikož v klubu bylo poloprázdno, bez členských příspěvků by se rozhodně neobešel a bomby tehdy v nejbližším okolí vymazaly tolik věcí a lidí, až se vnucovala otázka, zda se trojice starých panen udrží i s budovou vestoje až do konce. Když válka skončila, zažily četné příchody nových dívek i odchody starých a stávající skupinka je obecně vzato měla ráda: kdykoli se do něčeho pletly, musely snášet urážky, a když si držely odstup, byly příjemkyněmi zpovědí. Zpovědi málokdy vyjadřovaly celou pravdu, zvláště pokud je pronášely mladé ženy obývající horní poschodí. Pro trojici starých panen se po celé věky tradovala a užívala jména Collie (slečna Colemanová), Greggíe (slečna Macgregorová) a Jarvie (slečna Jarmanová). A právě Greggíe se u vývěsky

obrátila na Anne se slovy: „Odhazovat nedopalky na zem se nesmí.“

„To se na zem nesmí ani plivat?“

„Ne.“

„A já myslela, že jo.“

Greggie si s ostentativní shovívavostí vzdychla a protlačila se zástupem mladších členek. Popošla k otevřeným dveřím, vsazeným do širokého krytého vchodu, a vykoukla do letního podvečera, jako když kupec čeká zákazníky. Greggie si neustále počínala, jako by jí klub patřil.

Za chvíli zaduní gong. Anne nedopalek odkopla do tmavého kouta.

Greggie na ni zavolala přes rameno: „Už je tu tvůj chlapec, Anne.“

„Konečně jednou včas,“ pronesla Anne se stejným předstíraným pohrdáním, s jakým předtím o svém bratru Geoffreyem prohlásila: „Geoffrey je ten poslední, s kým bych se o něčem radila.“ S uvolněným pohupováním v bocích postoupila ke dveřím.

Dovnitř vešel usměvavý brunátný mladík s hrnatými rameny a v uniformě anglického kapitána. Anne stála a prohlížela si ho, jako by to byl ten poslední člověk na světě, se kterým by se o něčem radila.

„Dobrý večer,“ pozdravil mladík Greggie tak, jak by každý slušně vychovaný muž spontánně pozdravil ženu v jejích letech, která stojí ve dveřích. Směrem